

Handläggare
Anette Stuesson
Jonas Agerhed

Datum
2026-04-22

Ärendebeteckning
KS 2026/0169

Regeringskansliet
Finansdepartementet

Yttrande över betänkandet **Belägg för broms? – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)**

Bakgrund

En särskild utredare har på regeringens uppdrag analyserat och lämnat förslag på hur statliga åtgärder som kan motverka ökande skattesatser och stimulera skattesänkningar i kommuner och regioner kan utformas. Finansdepartementet har remitterat betänkandet **Belägg för broms? – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)** till bland andra Kalmar kommun.

Synpunkter från Kalmar kommun

Skattebroms och skattesänkingspremie

I betänkandet föreslås att införa en så kallad skattebroms och skattesänkingspremie. Det innebär i korthet en mekanism som under en treårsperiod reducerar intäktsökningen av en skattehöjning och intäktsminskningen av en skattesänkning i en successivt avtrappande skala.

Kalmar kommun avstyrker förslaget med motiveringen att det skulle innebära en orimlig inskränkning av beskattningsrätten som utgör en fundamental del av den kommunala självstyrelsen. Rätten för varje kommun att själv, utifrån egna förutsättningar och prioriteringar, besluta om skattesatsen utan reducerande ingrepp är väsentlig att vidmakthålla.

Krav på hög effektivitet i kommunal verksamhet

I betänkandet föreslås att riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ska omfatta ett krav på att eftersträva hög effektivitet i kommunal verksamhet samt en plan för skattesatsen. Det ska följas upp och utvärderas i förvaltningsberättelsen och efterlevnaden ska prövas av revisorerna.

Kommunledningskontoret Ekonomi
Box 611, 391 26 Kalmar
010 – 352 00 00
kommun@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Kalmar kommun menar att kravet på effektivitet redan inryms som en väsentlig del i begreppet god ekonomisk hushållning så som det uttrycks i kommunallagen (KL 12 kap. 1 §) och dess förarbeten (prop. 2016/17:171) med bland annat krav på att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Innebörden av god ekonomisk hushållning riskerar att urvattnas och bli mer otydligt om ”hög effektivitet” lyfts ur och blir ett sidoordnat begrepp med egna riktlinjer och mål.

Motivering till höjd skattesats i budgeten

I betänkandet föreslås en skyldighet att i budgeten redovisa en motivering till en höjd skattesats. Kommuner och regioner torde generellt sett inte höja skattesatsen lättvindigt utan som en sista utväg när andra handlingsalternativ bedöms vara mindre fördelaktiga. För kommuninvånaren kan en samlad och tydlig redovisning av skälen till en skattehöjning bidra till en ökad förståelse, vilket dock kan och bör ske utan ändrad lagstiftning.

Allmänna förutsättningar för att främja lägre skattesatser

I betänkandet beskrivs åtgärder för att underlätta planering och effektiv resurshushållning vilket kan bidra till ökade förutsättningar för att hålla nere kommunalskattesatserna, exempelvis:

- Större förutsägbarhet i fråga om intäkter från statsbidrag genom tidigare och tydligare information, samt färre riktade statsbidrag
- En tillämpning av finansieringsprincipen fullt ut
- En tillämpning av kravet på konsekvensutredningar då statliga myndigheters beslut kan förorsaka kommunsektorn ytterligare kostnader

Kalmar kommun tillstyrker att detta är betydelsefulla och önskvärda åtgärder.

Förslag om utredning av konjunkturstabiliserande statsbidrag

I betänkandet framhålls att det bör utredas hur ett system med automatisk konjunkturstabilisering av skatteunderlaget kan utformas. En sådan mekanism kan bland annat syfta till att minska dels behovet av tillfälliga skattehöjningar vid hastiga konjunkturedgångar dels risken för att kommunsektorn över- eller underkompenseras vid kriser. Kalmar kommun välkomnar ett initiativ i den riktningen.

Synpunkter på utredningens konsekvenser och scenarioanalys

Kalmar kommuns syn på betänkandet utgår huvudsakligen från det kommunalekonomiska perspektivet med fokus på förslagets konsekvenser för kommuner och regioner. Som kommun är möjligheterna begränsade att kunna bedöma förslagets konsekvenser ur ett statsfinansiellt perspektiv eller konsekvenserna för enskilda individer som betalar skatt på arbetsinkomster.